

UCHWAŁA II

X. Zjazdu Zjednoczenia Łemków z dnia 9 lutego 2019 r.

My, delegaci na X. Zjazd Zjednoczenia Łemków wyrażamy zaniepokojenie z powodu podejmowanych prób ograniczania naszych swobód, a mianowicie podważania prawa do stosowania własnych środków komunikacji językowej oddających specyfikę i różnorodność gwar łemkowskich, którymi posługuje się rozproszona społeczność łemkowska w Polsce i za granicą.

Zjednoczenie Łemków w swojej działalności społeczno-kulturalnej nie ogranicza osobom reprezentującym naszą spolaryzowaną łemkowską społeczność możliwości wypowiedzenia się w gwarze swojej rodzimej miejscowości czy też regionu (gwary zachodnio-, środkowo- lub wschodniołemkowskie). W publikowanych przez nas materiałach funkcjonują zatem obok siebie różne kody językowe, odzwierciedlające bogactwo językowe i specyfikę kulturową Łemków pochodzących z różnych zakątków Łemkowszczyzny. Stosowanie natomiast ujednoliconego "skodyfikowanego języka łemkowskiego", opartego głównie na gwarach okolic Krynicy oraz zawierającego szczególnie dużo zapożyczeń z języków obcych oraz sztucznie utworzonych słów, prowadzi do wyjąłowienia rodzimego językowego bogactwa Łemkowszczyzny i podobnie jak w okresie II Rzeczypospolitej podczas nieudanej próby jego zaszczepienia wśród Łemków służy raczej do celów politycznych i wprowadza zamęt w środowisku łemkowskim, pogłębiając wewnętrzne jego podziały i rodząc niepotrzebne napięcia.

Uzurpacja wybranych środowisk łemkowskich do wyłącznego prawa stosowania "łemkowskiego esperanto" - nienaturalnego dla Łemkowszczyzny "skodyfikowanego języka łemkowskiego" oraz narzucanie pozostałej części środowisk łemkowskich obowiązku stosowania ww. "języka" w mowie i na piśmie godzi w demokratyczne prawa wolnych społeczeństw oraz jednostek do pielęgnowania własnej odrębności kulturowej, w tym zachowania spuścizny językowej Łemkowszczyzny. Ponadto stosowanie sztucznie narzuconego "języka łemkowskiego" prowadzi do wystąpienia nieodwracalnych zmian w leksykonie i gramatyce młodego pokolenia Łemków. W poszczególnych miejscowościach Łemkowszczyzny wypierane zostają gdzie indziej nie występujące zwroty, słowa, końcówki, konstrukcje składniowe.

Szeroko rozumiane wielowiekowe bogactwo kulturowe Łemków, w tym bogactwo gwarowe wciąż żywej Łemkowszczyzny dalece wybiega od obcych kulturze łemkowskiej sztucznych standardów narzucanych przez grono "wszechwiedzących", lobbujących własne polityczne interesy oraz "etnobiznes", których działalność niestety podyktowana jest kompleksem niższości, prowincjonalności wobec społeczeństwa większościowego.

Wyrażamy również zaniepokojenie z powodu podejmowanych prób wpływania na ograniczenie naszego prawa do samookreślenia swojej przynależności kulturowej, narodowej czy też językowej. Niezaprzeczalnym jest fak przynależności kulturowego obszaru Łemkowszczyzny do wschodniego kręgu kulturowego i historycznej Rusi Kijowskiej. Wynikający z tysiącletniej tradycji związek Rusinów-Łemków z tradycją bizantyńską, świętymi Rusi Kijowskiej - Olgą i Włodzimierzem, których wizerunki zdobią wnętrza świątyń na Łemkowszczyźnie, stoi w sprzeczności z kolejną bezpardonową próbą odrywania nas Łemków od rodzimych wielowiekowych korzeni w imię tzw. "politycznego rusinizmu", stanowiącego element imperialistycznej pajęczyny nieanonimowego sąsiada. Podejmowane próby wprowadzania wyłączności na to co łemkowskie, uzurpacja prawa do reprezentowania wszystkich Łemków, stosowanie wymaginowanych oskarżeń wobec organizacji łemkowskich o ukraińskiej proweniencji, zaprzeczanie ich łemkowskości, wymuszanie wyłącznie łemkowskiej samoidentyfikacji, dezawuowanie Zjednoczenia Łemków w opinii publicznej jako organizacji niełemkowskiej, świadczą tylko o małostkowości wąskiej grupy osób nastawionej na czerpanie profitów z wyłączności na tematykę łemkowską.

Kierowane pod adresem Zjednoczenia Łemków oraz innych stowarzyszeń łemkowskich oskarżenia o ukrainizację Łemków w rzeczywistości służą odwróceniu uwagi od problemu postępującej asymilacji społeczności łemkowskiej w Polsce tj. polonizacji oraz braku odwagi do przyznania, iż jednostronna działalność oświatowa wybranych środowisk łemkowskich prowadzi do pogłębiania wewnątrzłemkowskich podziałów społecznych. Tendencyjna polityka oparta na ukrainofobii i szukaniu wymaginowanego wroga stwarza fałszywe przekonanie, iż można budować łemkowską przyszłość w oderwaniu od rzeczywistości, naturalnych potrzeb współistnienia członków łemkowskiej chrześcijańskiej społeczności. Celowa nasiąknięta awersją do pozostałych Łemków postawa wybranych środowisk łemkowskich całkowicie wyklucza partnerstwo, współpracę, odrzucając chociażby wyciągniętą rękę Zjednoczenia Łemków do wspólnego uczczenia przez wszystkie organizacje łemkowskie w Polsce 70 rocznicy Akcji „Wisła”. Ten łemkowski separatyzm okaleczający wielowiekowy dorobek Łemkowszczyzny negatywnie wpływa na obraz Łemków w świecie, a dorobiony klucz „rusinizmu” otwiera pole do manipulacji i wplątuje Łemków w sprawy im obce, kreując utopijną ideologię rusińskiego kulturowego bytu.

Reprezentując społeczność łemkowską jako największa łemkowska organizacja społeczno-kulturalna podkreślamy, iż wszelkie próby ograniczania naszych praw do swobodnego wypowiedania się i samoidentyfikacji stoją w sprzeczności z zapisami Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz Konstytucji RP.

DELEGACI X ZJAZDU
ZJEDNOCZENIA ŁEMKÓW